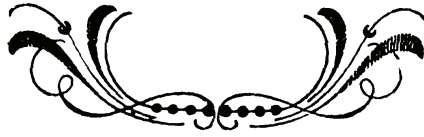

كتاب الذبائح والاضحية نك خطا وصواب جدوليدر

صواب	خطا	رقم	رقم
مجدد دين	افاده مخصوصه ده مجددین		
تخیر	تسخیر	۴	۵
صيانة لجميع	صيانة الجميع	۲۴	۱۰
نذر ايله نفسه	نذر ايلسه نفسه	۳۸	۱۶
في بدنة شريت لاضحية	في بدنة شريت الاضحية	۳۸	۱۶
قوله في بدنة شريت لاضحية	قوله في بدنة شريت الاضحية	۳۸	۱۶
پاچه لرندن	پارچه لرندن	۳۹	۱۷
معينه كوزيله	معينه كوزينه	۴۶	۲۰
۴۹ مسئله	.....	۴۹	۲۱
صاحب اضحية	صاحب اضحية نك	۶۴	۲۵
لا بمستهلك	اي بمستهلك	۶۵	۲۵
ولحم ونحوه (كدراهم زائددر	ولحم ونحوه (كدراهم	۶۵	۲۵
ولا يعطى اجرا الجزار	ولا يعطى اجرا الجزار	۶۷	۲۵
يولارى ايله برابر	يولارى ايله برا	۶۸	۲۵
عن نفسهما	عن نفسها	۶۹	۲۶
بلاغرم	بلاغرم	۶۹	۲۶
عمرو ومودعه	عمرو ومودعه	۷۲	۲۷
بعد صلاة العيد كلوب	صلاة عيد كلوب	۷۳	۲۷
بوفازلق اكل	بوفازلق واكل	۷۹	۲۸
لا على التعيين ... ذبيحه	على التعيين ... ذبيحه	۸۰	۲۹
بين الحلق	بين الحلق	۸۰	۲۹
ينغمبر	ينغمبر	۸۱	۲۹
(او صروة)	(او صرودة)	۸۱	۲۹
واخذ في عمل آخر	واخذ في العمل آخر	۹۴	۳۳
ذبيحه نك	ذبيحه نك	۹۸	۳۴
الا اذا سمع منه	الا اذسمع منه	۹۸	۳۴
وصغر وقيون	وصغير وقيون	۹۹	۳۴

فهرست

ردیف	موضوع	ردیف	موضوع
۱	۴	۲۴	۱۰
۲	۴	۲۵	۱۰
۳	۵	۲۶	۱۱
۴	۵	۲۷	۱۱
۵	۶	۲۸	۱۲
۶	۶	۲۹	۱۲
۷	۶	۳۰	۱۲
۸	۶	۳۱	۱۳
۹	۶	۳۲	۱۳
۱۰	۷	۳۳	۱۴
۱۱	۷	۳۴	۱۴
۱۲	۷	۳۵	۱۴
۱۳	۷	۳۶	۱۵
۱۴	۸	۳۷	۱۵
۱۵	۸	۳۸	۱۶
۱۶	۸	۳۹	۱۷
۱۷	۹	۴۰	۱۷
۱۸	۹	۴۱	۱۷
۱۹	۹		
۲۰	۹		
۲۱	۹		
۲۲	۱۰		
۲۳	۱۰		

	۴۰	۴۱	۴۲	۴۳
صغیرک مالندن کسیلان قربان اتنک صورت صرفی	۶۱	۲۴	حیوانات و حشیه نك تضحیه سی	۴۲ ۱۸
اضحیه مندوره نك اتندن نازدرك اکلی جائز اولدینی	۶۲	۲۴	بوینوزسز و خادم و مجنونه و او یوزلی حیوانک قربان اولسی	۴۳ ۱۸
غناده اوسط حال اولان آدمک اضحیه سی لتمدن تصدق ترکی	۶۳	۲۴	اعمی و نك کوزلی و زبون و طوپال و خسته حیوانک تضحیه سی	۴۴ ۱۹
اضحیه نك قبل الذبح پیاغیسیله انتفاع مکروه اولدینی	۶۴	۲۴	الی و ایغی مقطوع قولاغی و قویز یفنک و کوزی نورینک	۴۵ ۱۹
اضحیه نك در یسی حقنده اضحیه نك لحم و جلدینک بیعی ممنوع ایدوکی	۶۵	۲۵	ثلثندن زیاده سی کتمش اولان حیوانک تضحیه سی	۴۶ ۱۹
اضحیه نك اجزا سندن قصاب اجر تی و یرمک جائز اولدینی	۶۶	۲۵	اضحیه نك کوزی نورندن کیدن مقدارک صورت تقدیری	۴۷ ۲۰
اضحیه نك چولی و یولارینک بیعی جائز اولدینی	۶۷	۲۵	آغزنده اصلا دیشی اولمان	۴۸ ۲۰
ایکی کسه یکدیگرینک قیوننی تضحیه ایلسه لر	۶۸	۲۵	خلقه قولا قسزویا قویز قسز بورنی مقطوع مملرینک باشی کسلمش و یا	۴۹ ۲۱
بر آدمک اضحیه سنی دیگر کسه نفسیچون قربان ایلسه	۶۹	۲۶	قوریمش حیوانک تضحیه سی خنثی اولان حیوانک تضحیه سی	۵۰ ۲۱
بر آدم دیگرینک قیوننی غصب ایدوب نفسیچون تضحیه ایلسه	۷۰	۲۶	انسان نجسی اکل ایدن حیوانک تضحیه سی	۵۱ ۲۱
امانت اولان قیون تضحیه ایلسه قربان ایچون اشترا اولنان قیوننی امانت کار اولان کسه نك صاحبی ایچون ذبحی	۷۱	۲۶	قریق بوینوزلی حیوانک تضحیه سی (اضحیه نك) عند الذبح تعینی	۵۲ ۲۱
اضحیه نك لتمدن بطریق الهبه غیر مسئله و یرمک جائز اولدینی	۷۲	۲۷	اوج کسه نك اضحیه لری بر یرینه قاریشوب صاحب لری تفریق و تعیینندن عاجز اولسه لر	۵۳ ۲۱
بر کسه ایام نچردن مقدم بر قیون اضحیه ایده می دیونیت ایتسه	۷۳	۲۷	قربانی کسمک دخی عبادتدر قربانی اهل کتابه کسدر یرمک لحم اضحیه نك ثلثی اکل ثلثی ضیافت ثلثی تصدق ایچوندر	۵۴ ۲۲
عاریت و مشترک و مرهون قیونک تضحیه سی	۷۴	۲۷	غنینک قربانی اتندن برشی تصدق ایتمکسزین اکل حلال اولدینی	۵۵ ۲۲
بر آدم کندی مالیه بر میت ایچون قربان ایلسه	۷۵	۲۷	فقیر قربانی اتندن اکل حلال اولدینی غنینک صغیر اوغلی ایچون کسدیکی قربان اتنده تصرفی	۵۶ ۲۲
عبادت نیتیه ذبح ایدیلان اضحیه نك حکمی	۷۶	۲۷	صغیرک مالندن صغیر ایچون باباسی ویا و صیسی تضحیه ایلسه ضمان لازمکلمدیکی	۵۷ ۲۳
حیوانی بوغازلق	۷۷	۲۸	صغیرک مالندن صغیر ایچون باباسی ویا و صیسی تضحیه ایلسه ضمان لازمکلمدیکی	۵۸ ۲۳
	۷۸	۲۸		۵۹ ۲۳
	۷۹	۲۸		۶۰ ۲۳

ردیف	موضوع	صفحه	ردیف	موضوع	صفحه
	ابتدائه عمداً بسمه بی ترک ایتم		۸۰	ذکاة ایکی نوعدر	۲۸
	دیسہ		۸۱	آلت ذبح حقندہ	۲۹
	صاحب اضحیہ قصاب ایله برلکد	۹۷	۸۲	حیوانی یا تیرمزدن اول بچاغی	۲۹
	اضحیہ سنی ذبح ایلسه لرایکیسنه بسمه			بیله مک مندوبدر	
	دیمک لازم کلدیکی		۸۳	مکروهات بیانندهدر	۲۹
	اهل کتابدن معتوه وصی اولنلرک	۹۸	۸۴	قیویه دوشوب اخراجی حیاقابل	۳۰
	ذبحه لری حلال اولدیفی			اولیان حیوانک ذکاة ضروریه سی	
	دوونک نحری قیون وچینک	۹۹		ایله تذکیه سی	
	ذبحی حقندہ		۸۵	عمداً بسمه ترک اولنسه	۳۰
	ذبحه نک مکروه اولان اجزاسی	۱۰۰	۸۶	عربی و ترکی و قبطی و سائرہ	۳۰
	کچی به کلب آشوب اندن حاصل	۱۰۱		لسانیله تسمیه اولنان حیوانک اکل	
	اولان نتیجه نک حکمی			حلال اولدیفی	
	اکبردن بر ذاتک قدومی ایچون	۱۰۲	۸۷	بسمه ده بلا و او بسم الله الله	۳۰
	ذبح اولنان حیوان			اکبر دیمک مستحب اولدیفی	
	مسافره اطعام ایچون کسیلان	۱۰۳	۸۸	بسمه شریفه به اسم اللهک غیریسنی	۳۱
	حیوانک اکل			بلا عطف وصل ایتمک	
	تبرک قصدیلہ وقوع بولان بسمه	۱۰۴	۸۹	عطف ایله وصل اولنسه	۳۱
	ایله کسیلان حیوان		۹۰	تسمیه ده ذکر خالص شرطدر	۳۱
	حیوان مذبوحه نک قارننده میت	۱۰۵	۹۱	دعا و سائرہ اسم اللهدن صورت	۳۱
	ظهور ایدن جنینک حکمی			ومعناً فصل اولنسه بلا کراهه	
	توینی یولمق ایچون قینار صویه	۱۰۶		حلال اولور	
	صوقیلان طاوق		۹۲	ذایح تسمیه قصدیلہ الحمد لله ویا	۳۲
	بلاد اسلامیه ده مذبوحا بولنان	۱۰۷		سبحان الله دیسه	
	دیری حیواندن عضو منفصل	۱۰۸	۹۳	حیوانک بسمه عقبندہ ذبح اولنوب	۳۲
	مذبوح حیوانک حیاتی مقدار	۱۰۹		حقیقه یا حکماً مجلس تبدیل ایتمک	
	حیاه اولان حیوانک ذکاتی			شرطدر	
	حیاتی معلوم اولیان حیوان عند	۱۱۰	۹۴	ذبح ایله بسمه بیننده عمل قلیل	۳۳
	الذبح حرکت ایتمه ویاقان جیقه			بسمه بی قطع ایتم عمل کثیر قطع ایدر	
	حیاتی معلوم اولان حیواندن قان	۱۱۱	۹۵	بر قیون اوزرینه اسم الله ذکر	۳۳
	چیقمسه بیله حلال اولور			اولندقدن صکره انک ذبحی ترک	
	حیاتی معلوم اولیان حیواندن قان	۱۱۲		اولنوب او بسمه ایله دیکری ذبح اولنسه	
	چیقمیوب اغزینی اجسه ویاقیاسه		۹۶	عمر و زیدک امریله قرباتی ذبح	۳۳

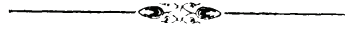
— ﴿ كتاب الذبائح والاضحية ﴾ —

از

قنديه نايجي

ابراهيم ادهم

معارف نظارت جليله سنك ۱۵ تشرين اول سنه ۳۱۳
و ۵۴۳ نمرولى رخصت رسميه سيله طبع اولتمشدر

درسعادت

(محمود بك) مطبعه سى — باب على جوارنده ابوالسعود
جاده سنده نومرو ۷۲

۱۳۱۶

— افادۀ مخصوصه —

ذبايح واضحيه دائر کتب فقهيه وفتاواي عربيه ده مندمج مسائلك جمع وتلفيقي تسهيل تتبع وتيسير مطالعيني ولسان ترکی ايله ترجمه سي تعميم منفعتي موجب اوله جنی مطالعه سيله کتابخانه فقيرانه مده بولنان * درالمختار * داماد * درر وغرر * ردالمختار * جوهره النيرة * ابن نجيم * صرة الفتاوى * وامثالي کتب معتبره مأخذی اولمق اوزره يالكز ذبايح واضحيه دائر مسائل مهمه نك مجرد سبب رحمت خنان ووسيله مغفرت منان اولور اميديله جمعنه ومن غير حد مختصراً ترجمه سنه ومسائل مغلقة نك على قدر الاستطاعة تصويرينه سعي واهتمام ايدرك بتوفيقه تعالى اتمام ايدوب ترتيب اسلاف اوزره تركجه لريني تقديم وهربرينك ذبانه نقول وماخذ لريني ترقيم ونام اصلي سيله ياد اولنمق اوزره * كتاب الذبايح والاضحية * ناميله توسيم ايلدم همان جناب قادر مطلق حامى شريعت * مجدين ودولت * سيد سلاطين آل عثمان پادشاهنمز افندمز غازى سلطان (عبدالحميد خان) حضر تلريني سرير شوکتمصير شاهانه لرنده برقرار * واقمار دولتى الى الابد بروج کمال اوزره پايدار * ونجوم عظمتى ذرى الاقبال اوزرينه ناقب وشعله نثار *

(۳)

بيورسون دعای واجب الاداسنی تذکار* وحسب البشريه واقع اولان
سهو وخطانك اصلاحنی دخی مظالمه سنه رغبت بيوران ذوات كرامدن
رجا ايله ختم كفتار ايلرم.

(العبدالداعى لدوام الدولة العلية العثمانية)

(السيد ابراهيم ادهم ازميدى)

(النائب بلواى قنديه)

كتاب الذبائح والاضحية

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله الذي قال في كتابه : فصل لربك وانحر . والصلاة والسلام على سيدنا محمد الذي قال في حديثه . ان اول ما نبدا به في يومنا هذا نصلي ثم نرجع فننحره . وعلى آله واصحابه الابرار الذين فعلوه كما علم وامر
(اما بعد)

١ مسئله (اضحية) اصلندن اضحويه ايدى كلهده واوياء جمع اولوب قد سبقت احديهما على الاخرى بالسكون قاعدهسى اوزره واوياءه قلب اولندقدن وياء اولى ياء ثانيه اداغام ايدلد كدن صكره لثبات الياء حانك ضمهسى كسريه تبديل ايديلوب اضحيه دينلمشدره جمى يانك تشديديله اضاحى كلوره اضحيه لفظنده سكر لغت واردر (١) يانك تشديديله برابر همزه نك ضميله (اضحيه) (٢) مع تشديد الياء همزه نك كسريله (اضحيه) (٣) مع تخفيف الياء همزه نك ضميله (اضحيه) (٤) مع تخفيف الياء همزه نك كسريله (اضحيه) (٥) بلا همزه ضادك فتحيله (ضحية) (٦) كذلك بلا همزه ضادك كسريله (ضحية) (٧) همزه نك فتحيله (اضحاة) (٨) همزه نك كسريله (اضحاة) در .

٢ مسئله (اضحية) لغتده ايام اضحى ده ذبح اولنان حيوانك اسميدر شرعه نوغاً وسناً مخصوص ومعين حيوانى قربت نيتيله وقت مخصوصه ذبح ايتمكدر هولغة اسم لما يذبح ايام الاضحى من تسمية الشئ باسم وقته وشرعا ذبح

حيوان مخصوص (اى) نوحاً وسناً) بذية القربة فى وقت مخصوص (در المختار)
 ٣ . مسئله (اضحية) دوه وصغر وقيون وكچى نوعدن اولان حيواندن
 دمى اراقه در * بناء على ذلك قربانلق حيوانى ايام نجرده حياً وعيناً ياخود
 اضعاف مضاعف بدلنى نقداً تصدق ايتكم كفايت ايمز چونكه اراقه دم ايله
 حاصل اولان قربت (عبادت) صدقه ايله حاصل اولماز * اضحيه نك بعد الذبح
 لحنى تصدق ايتكم مستحيدر واجب دكلدر * الاضحية اراقه الدم من النعم دون
 سائر الحيوان والدليل على انها الا راقه انه لو تصدق بعين الحيوان لم يجز والصدقة
 بلحمها بعد الذبح مستحب وليس بواجب حتى لو لم يتصدق به جاز قال فى الواقعات
 شراء الاضحية بعشرة دراهم خير من التصدق بalf درهم لان القربة التى تحصل
 باراقه الدم لاتحصل بالصدقة (جوهره)

٤ . مسئله (اراقه دم) امام اقدم هم افخم ابو حنيفة النعمان صبت
 عليه سجال الغفران حضرت تلى عندنده عملاً واجبدر اعتقاداً دكلدر آنك
 ايجون منكرى كافر اولماز امام ابو يوسف وامام محمد وامام شافى رحمه الله
 عندنده سنت مؤكده در * امام مشار اليه حضرت تلى نك اضحيه واجبه در قولى
 ترك واجبه لاحق اولور وعيد وتهيدى متضمن اولان * من وجد سعة ولم
 يضح فلا يقربن مصلانا * حديث شريفه مستنددر * ائمة مشار اليهمك سنت
 مؤكده اجتهاد لرى ايسه * من اراد ان يضحى منكم شاة فلا يأخذ من شعره
 واطفاره شيئاً * حديث شريفه (اضحيه) وجوبى منافى اراده به تعليق
 بيورلديغه مبتنيدر ليكن شو حديث شريفه اولان اراده سهوك ضدى اولان
 قصد معناسنه در يوقسه بين الاداء والترك تسخير دكلدر نته كه * من اراد منكم
 الجمعة فليغتسل * حديث شريفه اراده قصد معناسنه اولوب وجوب جمعته بي
 نفيه دلالت ايتديكى كچى نظيرى اولان سند مذكور دخى وجوب اضحيه بي
 نفيه دلالت ايمز (هى) اى الاضحية (واجبة وعن ابى يوسف سنة مؤكدة) وهو
 قول الشافى واحمد (وقيل هو) اى كونها سنة (قولهما) يعنى ذكر الطحاوى
 انها واجبة عند الامام سنة عندها ووجه الوجوب قوله عليه السلام * من وجد
 سعة ولم يضح فلا يقربن مصلانا * هذا وعيد يلحق بترك الواجب ووجه السنة

(٦)

قوله عليه السلام * من اراد ان يضحي منكم شاة فلا يأخذ من شعره واطفاره شيئاً * اذالتعليق بالارادة ينافي الوجوب لكن المراد من الارادة القصد الذي هو ضد السهو لا التخير لانه لا يتخير بين الاداء والترك فكأنه صرح به وقال من قصد منكم ان يضحي وهذا لا يدل على نفي الوجوب فصار هذا نظير قوله عليه السلام * من اراد منكم الجمعة فليغتسل * لم يرد التخير هناك فكذا هنا (داماد) (فتجب الاضحية) اي اراقاة الدم من النعم عمالاً لا اعتقاداً (در المختار)

٥٥ مسئلة (شرائط وجوب اضحية) حرية * اسلام * اقامة * يسار * در ذكورت شرط دكلدر شرائط وجوب بولنورسه ذكور كبي انايه دخي واجبه اولور (وشرائطها الاسلام والاقامة واليسار) الذي يتعلق به وجوب صدقة الفطر (كما مر) لا الذكورة فتجب على الاثني (خانية) (در المختار)

٥٦ مسئلة (عبد مملوكه اضحيه واجب اولماز) چونكه تضحيه قربت ماليه در قربت ماليه انحق ملك ايله حاصل اولور كوله ايسه بر شينه مالك اولماز قزانديني مالكك مسكي اولور .

(شرط الحرية لان العبد لا يملك شيئاً) (جوهرة)

٧ مسئلة غير مسلم اوزرينه اضحية واجب اولماز زيرا اضحيه عبادتدر غير مسلم ايسه كا اهل دكلدر (وشرط الاسلام لانها عبادة والكافر ايس باهلها) (جوهرة النيرة)

٨ مسئلة (مسافر اوزرينه جمعه واجب اولمديني كبي اضحيه دخي واجب اولمازه لقول على رضى الله تعالى عنه ليس على مسافر جمعة ولا اضحية * (داماد) وشرط الاقامة لانها لو وجبت على المسافر لتشاغل بها عن سفره ولانه قد سقط عنه ما هو آكد من ذلك كالجمعة وبمض الفرض حتى لا يتشاغل عن سفره) (جوهرة)

٩ مسئلة معسر (فقير) اوزرينه اضحية واجب اولماز زيرا عبادت انحق قادره (غني به) واجبدر ويشترط في وجوبها اليسار لانها حق في مال يجب على وجه القربة كالزكوة (جوهرة) لان العبادة لا تجب الا على القادر وهو الغني دون الفقير (داماد)

١٠ مسئله ظاهر روايتده غنى اوزرينه اضحيه عن نفسه واجيدر
عن طفله واجب دكلدر (وانما تجب على حر مسلم مقيم موسر عن نفسه لاعن طفله)
اي اولاده الصغار فى ظاهر الرواية لكونها قرابة محضه فلا تجب على الغير بسبب الغير
(داماد)

١١ مسئله غنائك مقدارى عياليه كندوسنك حاجت اصليه سندن فضله
نصابه يعنى وزن سبعة اوزره ايكوز درهم كموشه ويا قيمتى ايكوز درهم
كموشه مساوى اولور ماله مالك اولمقدر (واليسار الذى يتعلق به وجوب
صدقة الفطر) بان ملك ما تى درهم او عرضا يساويها (ابن عابدين)

١٢ مسئله (حوايج اصليه) انساندن هلاكى دفع ايدن شيلره دينور
اوده ايكي قسمدر * بر قسمى انساندن هلاكى تحقيقاً دفع ايدر * مسكن *
نفته * آلات حرب * حر و بردى دفع ايجون كشينك محتاجى بولندينى *
ثياب * كبي ديكر قسمى انساندن هلاكى تقديراً دفع ايدر * دين * اثاث منزل *
الات حرفت * دواب الر كوب * اهلى ايجون * كتب علم * كبي كه بونلر حوايج
اصليه دندر .

(وفسره ابن ملك) اى المشغول بالحاجة الاصلية والاولى فسرهما وذلك
حيث قال وهى ما يدفع الهلاك عن الانسان تحقيقاً كالنفقة ودور السكنى و آلات
الحرب والثياب المحتاج اليها الدفع الحر والبرد او تقديراً كالدين فان المديون محتاج
الى قضاءه بما فى يده من النصاب دفعاً عن نفسه الحبس الذى هو كالهلاك وآلات -
الحرفة واثاث المنزل ودواب الر كوب وكتب العلم لاهلها فان الجهل عندهم كالهلاك
فاذا كان له دراهم مستحقة يصرفها الى تلك الحوايج صارت كالمعدومة كما ان الماء
المستحق الذى يصرفه الى العطش كان كالمعدوم و جاز عنده التيمم (ابن عابدين)

١٣ مسئله (زكوتده) نصابك نامى بولنمى مشروط ايسهده صدقة فطر
واضحيهده نامى اولمى مشروط دكلدر نامى وغير نامى نصابه مالك اولان
كسه اوزرينه صدقة فطر واضحيه واجب اولور (مثلاً) بر شخصك مالك
ودروننده ساكن بولندينى قوناغك متعدد او طهلى اولمغه عياليه كنديسك

سكناسندن زائد وفاضل اولان اوپه لرك قيمتلىرى نصابه مساوى اولسه آنك اوزرينه فطره واضحيه و فقير اولان قرينك نفقهسى واجب اولوب صدقه الموق كندوسنه حرام اولور .

فيعتبر مازا دعلى الكفاية له و اعيا له وان لم يكن النصاب ناميا كدار لاتكون للسكنى و لالتجارة ولو كان له دار واحدة يسكنها و فضلت عن سكنها يعتبر الفاضل ان كانت قيمته نصاباً (داماد)

(وبه) اى بهذا النصاب (تحرم) على مالكة (الصدقة) اى الزكوة والعشر والفطر وغيرها (وتجب الاضحية) فى ظاهر الرواية و كذا تجب عليه نفقة القريب (داماد)

١٤ مسئله (وزن سبعة) اون درهمى يدى مثقال وزننده اولان درهمه دينلور (معلوم اوله كه) عمر رضى الله تعالى عنه حضرت تلىرىك زمان خلافتيناهيلرينه كلنجيه دكين دراهم مختلف اولوب انلردن بعضيسنك اون درهمى اون وبعضيسنك التى وبعضيسنك بش مثقال ايدى جناب فاروق حضرت تلىرى اخذ و اعطاه بين الاهالى اختلاف و نزاع وقوعنه ميدان قالماق مقصد خير مرصديه ذ كر اولنان اوج نوع درهملرك مثقاللرني جمع و مقدار مجموعى اولان (يكرمى بر) مثقالدن ثلثى اخذ ايدرك اون درهم يدى مثقال وزننده اولسنى تصويب و تمهيد و او صورته دراهمى توحيد بيورد قلرندن بو درهمه وزن سبعة تسميه اولنمشدر كه نصابه دخى معتبردر * وزن سبعة اوزره ايكوز درهم يوز قرق مثقال ايدر * بر مثقال يكرمى قيراط * بر درهم اون درت قيراط * بر قيراط بش شعيردر *

١٥ مسئله ادايه قدرتى اولان زوجى ذمتنده ايكوز درهم و يا دها زياده مهر معجل آلاجنى اولان خاتون شرعاً موسره اولمقله اوزرينه اضحيه واجب اولور . اما مهر معجل اوليو بده مؤجل اولورسه موسره اولماز * والمرأة موسرة بالمعجل لو الزوج ملياً و بالمؤجل لا (ابن عابدين)

١٦ مسئله صغير موسرك مالندن اضحيه ايتمك باباسى و يا وصيصى اوزرينه واجب اولماز * ذكر صدر الشهيد فى شرح الاضاحى للزعفرانى انه

(٩)

إذا كان للولد مال ففي ظاهر الرواية لا يجب على الأب والوصى ان يضحي من ماله وان فعل الأب والوصى ضمن ذلك (بهجة الفتاوى نقلا من اضحية الذخيرة

١٧ مسئلة (معتوه) وياجنون مطبق ايله مجنون اولان رجل موسرك مالندن اضحيه ايتك وصيلرى اوزرينه واجب اولمازه بوبابده معتوه ومجنون صبي منزله سنه در . والمعتوه والمجنون في هذا بمنزلة الصبي (بهجة الفتاوى من اضحية الحانية)

١٨ مسئلة (وجوب) اضحيه نك سبى وقت يعنى ايام نحر در . ايام نحر ائمة حنفيه عندنده اوج كوندر . ذى الحجة نك اونجى كوني طلوع فجر ايله داخل اولوب اون ايكنجى كوني غروب شمس ايله نهايت بولور . بناء عليه يوم نحر ك طلوع فجر نندن صكره اوجنجى كونك غروب شمسندن مقدمه وقته دكين قربان كسمك جائزدر اما وقتك اولنده كسمك افضلدر

وسببها الوقت وهو ايام النحر (در المختار) (واول وقتها) اى اول وقت تضحية الاضحية (بعد الفجر) ولكن (لا يذبح في المصر قبل صلاة العيد و آخره) اى آخر وقتها (قبيل غروب الشمس في اليوم الثالث) عندنا لما روى عن عمر وعلى وابن عباس رضى الله عنهم قالوا ايام النحر ثلثة افضلها اولها (داماد)

١٩ مسئلة . مصرده يعنى واليسى وتنفيذ احكام واقامة حدوده قادر قاضيسى بولان شهر وقصبه ده صلاة عيددن مقدم ذبح قربان جائز دكلدر (لايحوز لاهل الامصار الذبح حتى يصلى الامام صلاة العيد) لقوله عليه السلام . ان اول نسكنا في يومنا هذا الصلاة ثم الذبح . وقال عليه السلام . من ذبح قبل الصلاة فليعد ذبيحته ومن ذبح بعد الصلاة فقد تم نسكه واصاب سنة المسلمين جوهره النيرة

٢٠ مسئلة (قرى وچفتلكاتده) طلوع فجر دن صكره صلاة عيددن مقدم قربان كسمك جائزدر . اما طلوع فجر دن مقدم كسمك جائز دكلدر چونكه ذبحك وقتى طلوع فجر ايله داخل اولور (ولايحوز لهم ان يذبحوا قبل طلوع الفجر لان وقت الذبح لا يدخل الا بطلوع الفجر) (جوهره النيرة)

٢١ مسئلة يوم نحرده امام صلاة عيذى تاخير ويا عمداً ترك ايلسه صلاة عيد ادا اولتمقسين قبل الزوال قربان كسمك جائز اولماز اما زوالدن صكره

من غير صلاة ذبح قربان جائز وحلال اولور زيرا صلاة عيدك وقتي زوال ايله فوت اولور ترتيب ايسه ادايه شرطدر قضاءه شرط دكلدر . فان اخر الامام الصلاة فليس له ان يذبح حتى ينتصف النهار وكذا اذا ترك الصلاة متعمداً حتى ينتصف النهار فقد حل الذبح من غير صلاة في الايام كلها (جوهره) (وان اخر الامام صلاة العيد قلا ذبح حتى ينتصف النهار فان اشتغل الامام فلم يصل او ترك عمداً حتى زالت فقد حل الذبح بغير صلاة في الايام كلها لانه بالزوال فات وقت الصلاة وانما يخرج الامام في اليوم الثاني والثالث على وجه القضاء والترتيب شرط في الاداء لافي القضاء (بدائع (ابن عابدين)

٢٢ مسـئله قرباننك ذبحنى تعجيل ايدن رجل مصرى ايجون حيله شرعيه اضحيه سنى خارج مصره چيقاروب خارج مصرده بعد طلوع الفجر ذبح ايتمكدر زيرا اعتبار اضحيه نك بولندينى مكانه در

خيلة مصرى اراد التعجيل ان يخرجهما لخارج المصر فيضحى بها اذا طلع الفجر (مجتبى (درالمختار) ثم المعتبر في ذلك مكان الاضحية حتى لو كان في السواد والمضحى في المصر يجوز من انشقاق الفجر وعلى عكسه لايجوز الا بعد الصلاة (داماد)

٢٣ مسـئله صلاة عيد ادا اولنوب قربانلر كسـلـدكن صكره امامك صلاة عيدي طهارتسنر قيلدينى تبين ايتسه صلاة عيد اعاده اولنور اضحيه اعاده اولنماز (تبين ان الامام صلى بغير طهارة تعاد الصلاة دون الاضحية) لان من العلماء من قال لا يعيد الصلاة الا الامام وحده فكان للاجتهاد فيه مساع (زيلعى) وفي المجتبى انما تعاد قبل الفرقة لا بعده (درالمختار)

٢٤ مسـئله شـاهدلرك شهادتلر يله صلاة عيد اضحى ادا وقربانلر ذبح اولندقدن صكره اول كون عرفه اولدينى ظـاهر اولسه ادا اولنـان صلاة عيد وكسيلان قربانلر كفايت ايدر اعاده اقتضا ايتمز زيرا بوكي خطالردن تحرز ممكن دكلدر . كمالو شهدوا انه يوم العيد عند الامام فصلوا ثم ضحوا (ثم بان انه يوم عرفه اجزائهم الصلاة والتضحية لانه لا يمكن التحرز عن مثل هذا الخطأ فيحكم بالجواز صيانة الجميع المسلمين (زيلعى درالمختار)

٢٥ مسـئله غلط احتمالندن ايجون ليلا يعنى ايام نحر ك ايكنجى واوچنجى

كيجهلرنده قربان كسمك كراحت تنزيهيه ايله مكروهدر (وكره) تنزيها (الذبح ليلا لاحتمال الغلط) (درالمختار) (قوله ليلا) اى فى الليلتين المتوسطين لا الاولى ولا الرابعة اذلا تصح فيهما الاضحية اصلاً كما هو الظاهر ونبه عليه فى النهاية ومع هذا خفى على البعض (ابن عابدين)

٢٦ مسئله (فقر * غنا * ولادت * موت) ايجون ايام نحرك آخرى معتبردر * زير بز معاشر حنفيه عندنده * صلاة * صوم * اضحيه * كبي عبادات موقته آخر وقتده واجب اولور * مثلاً * موسر اولان كشى وسط ايام نجرده وفات ايدر ياخود مالى تلف اولوبده آخر ايام نجرده فقير بولنورسه آنك اوزرينه اضحيه واجب اولماز * وكذلك ايام نحرك ابتدالرنده فقير اولوبده توارث واتهاب * مثلو اسباب تملكدن برسبب مشروع ايله ايام نحرك آخرنده مالك نصاب اولان كسمه اوزرينه اضحيه واجب اولور * والمعتبر آخر وقتها للفقير وضده والولادة والموت فلو كان غنياً فى اول الايام فقيراً فى آخرها لاتجب عليه وان ولد فى اليوم الاخر تجب عليه وان مات فيه لاتجب عليه (درالمختار) (قوله والولادة) اى على القول بوجوبها فى مال الصغير والاب وهو خلاف المعتمد كما مر (ابن عابدين) (وان مات ابن له صغير فى ايام النحر قبل ان يذبح عنه فليس عليه ان تضحي عنه لان العبادة الموقته تجب عندنا باخر وقتها (جوهرة النيرة)

٢٧ مسئله وجوب اضحيانك سببي اولان وقت فوت اولسه وجوب اراقه دمدن تصدقه انتقال ايدر * شويله كه بر شخص غنى ويا فقير ملكنده موجود ومعين بر قيونى الله ايجون يوم نجرده اضحيه ايدهم ديو نذر ايله نفسنه واجب قيلدقدن صكره قبل الذبح ايام نجر مرور ايتسه اوقيونى حياً تصدق واجب اولور * وكذلك اوزرينه اضحيه واجب اوليان بر فقير ايام نجرده اضحيه نيتيله برقيون اشترا ايدوب آنى ذبح ايتكسزين ايام نجر مرور ايدويورسه اوقيونى ديرى اولدينى حالده تصدق ايتك واجبدر شو ايكي صورتده وقتى كچمش اضحيه يى ذبح ايدوب لمندن يمك صاحبي ايجون حلال اولماز * شايد ذبح ايتمش اولور واتندن يمش بولنورسه لحم موجودى عيناً واكل ايتديكى مقدار لحمك قيمتى نقداً تصدق ايتدكن بشقه اضحيه مذبوحه نك قيمتى حياً قيمتدن نقصان اولورسه نقصان قيمتى دخى ضماناً تصدق واجب اولور.

(ولوترك التضحية ومضت ايامها تصدق بها حية ناذر) فاعل تصدق (لمعينة) ولو فقيراً ولو ذبحها تصدق بلحمها ولو نقصها تصدق بقيمة النقصان ايضاً ولا يأكل الناذر منها فان اكل تصدق بقيمة ما اكل (وفقير) عطف عليه (شراها لها) لوجوبها عليه بذلك حتى يمتنع عليه بيعها (در المختار) (قوله ومضت ايامها) قيد به لما في النهاية اذا وجبت بالحاجة صريحاً او بالشراء لها فان تصدق بعينها في ايامها فعليه مثلها مكانها لان الواجب عليه اراقة الدم وانما ينقل الى الصدقة اذا وقع اليأس عن التضحية بمضى ايامها وان لم يشتر مثلها حتى مضت ايامها تصدق بقيمتها لان الاراقة انما صرفت قرابة في زمان مخصوص ولا تجزيه الصدقة الاولى عما يلزمه بعد لانها قبل سبب الوجوب (ابن عابدين)

(اذا اوجب) شاة بعينها او اشتراها ليضحى بها فمضت ايام النحر قبل ان يذبحها تصدق بها حية ولا يأكل من لحمها لانه انتقل الواجب من اراقة الدم الى التصدق وان لم يوجب ولم يشتر وهو موسر وقد مضت ايامها تصدق بقيمة شاة تجزى للاضحية اهـ (ابن عابدين)

٢٨ مسئلة رجل موسر غناسى سبيله اوزرينه واجب اولان اضحيه بي كرك اشترا ايتمش اولسون كركه اشترا ايتماش بولنسون تضحيه ايتمكمز بن ايام نحر مرور ايتسه برقيونك قيمتي كاملا تصدق واجب اولور زيرا واجب غنيك ذمته تعلق ايدر (و تصدق بقيمتها غنى شراها اولاً) لتعلقها بذمته شراها اولاً فالمراد بالقيمة قيمة شاة تجزى فيها (در المختار)

٢٩ مسئلة ايام اضحيه ده غنى بولنوبده اضحيه سز ايام نحرى امرار ايدن آدم بعده فقير اولسه ايام نحر كمرورندن صكره افتقارى كندوسندن اضحيه بي اسقاط ايتمز (فتجب التضحية) اي اراقة الدم من النعم عملاً للاعتقاداً بقدرة ممكنة هي ما يجب بمجرد التمكن من الفعل فلان شرط بقاؤها لبقاء الوجوب لانها شرط محض لا ميسرة - (در المختار) قال في العناية وهي واجبة بالقدرة الممكنة بدليل ان الموسر اذا اشترى شاة للاضحية في اول يوم النحر ولم يضح حتى مضت ايام النحر ثم افتقر كان عليه ان يتصدق بعينها ولا تسقط عنه الاضحية (ابن عابدين)

٣٠ مسئلة بركسه اضحيه ايجون الدينى حيوانى ضايح ايدوب ايام نحر

کچدکن صکره بولسه آنی حیا تصدق ایدر ، پیاغیسنندن بیله قرقوب آلق
کندوسیچون جائز اولماز

ولوا عقل اضحیته حتی مضت ایام النحر اوضاعت فاصابها بعد ایام النحر فلیس
علیه ان ینبجها ولكن یتصدق بها ولا یتک منها شیئاً (جوهره النیره)

۳۱ مسـئله زیدک برای اضحیه اشترا ایلدیکی قیونی قاچوب ضایع
اولغله تضحیه ایچون دیکرینی اشترا ایتدکن صکره ضایع اولان قیونی زیدک
یدینه واصل اولسه یوم نجرده هرایکیسنی قربان ایتک افضل مقدم آلدیغنی ذبح
ایدوب مؤخری ترک ایتک هر حالده جائزدر اما مقدمی ترک ایله مؤخری ذبح
ایلسه نظر اولنور اکر مؤخر لحمًا وقيمةً مقدمک مثلی ویا اندن دها قیمتی واتلی
ایسه جائز مادونی ایسه مقدم ایله مؤخر بیننده قیمتجه حاصل اولان فرقی دخی
تصدق لازمدر . وان اشتری شاة للاضحیة فضلت فاشتری غیرها ثم وجد
الاولی فالأفضل ان ینذح الكل وان ذبح الاولی لاغیر اجزاء سواء كانت قيمة الاولی
اکثر من قيمة الثانية اواقل وان ذبح الثانية لاغیر ان كانت مثل الاولی اوافضل جاز
وان كانت دونها یضمن الزیادة یتصدق بها ولا یلزمه ان یجمعهما جمیعاً سواء کان
معسراً او موسراً وقال بعض اصحابنا ان کان موسراً فکذا وان کان معسراً یلزمه
ذبح الكل لان الوجوب علی الغنی بالشرع ابتداءً لا بالشراء فلم یتعین به وعلی الفقیر
بشرائه بنية الاضحیة فتعینت علیه (جوهره النیره)

۳۲ مسـئله تضحیه ایچون عیوبدن سالم برقوق اشترا اولندقدن صکره قبل
الذبح کور اولق ویاغی قیرملق کبی برعیب مانع ایله معیب اولسه غنی ایچون دیکرینی
آوب اضحیه ایتک واجب فقیر ایچون معیبی ذبح ایتک کافیدر . وكذلك اضحیه
ایچون النان قوج هلاک اولسه یرینه دیکرینی اشترا ایتک غنی اوزرینه واجب
اولور فقیره واجب اولماز چونکه اضحیه غنی اوزرینه غناسی سببیله ابتداءً فقیر
اوزرینه بنية الاضحیة شراء واجب اولورکه اضحیه فقیر ایچون تعین ایدر غنی
ایچون تعین ایتمز

وکذا اذا اشتری شاة سلمیة ثم تعیتت بعیب مانع ان کان غنیاً علیه غیرها
وان کان فقیراً تجزیه هذه لماذ کرنا ان الوجوب علی الغنی بالشرع ابتداءً لا بالشراء

وعلى هذا قالوا اذا ماتت المشتراة للتضحية فعلى الموسر مكانها اخرى ولاشئ
على الفقير (جوهرة)

٣٣ مسألة بر كسه نك اضحيه نيتيله اشترا ايلديكي قيونى ولد كتورسه
ايام نجرده اناسيله معا ولدينك دخى ذبحى واجب اولور * زيرا وجوب اشترا
اولنان قربانلقده تعين ايتديكندن ولدينه دخى سرايت ايدر
وان ولدت الاضحية ولدا ذبحه معها لان الوجوب تعين فيها فيسرى الى
ولدها (جوهرة الزيرة)

٣٤ مسألة اضحيه نك ركفى دوه وصغر وقيون نوعندن ذبحى جائز
اولان حيوانى ذبح ايتمكدر * بونلردن غيرى طاق وخروسك ايام نجرده
اضحيه نيتيله ذبحى كراهت تحريميه ايله مكروهدره زيرا طاق وخروس قربان
ايتك مجوسيلرك كاريدر

ور كنها ذبح (مايجوز ذبحه) من النعم لا غير فيكره ذبح دجاجة وديك لانه
تشبه بالمجوس) بزازيه (درلختار) (قوله فيكره ذبح دجاجة) اى بنية الاضحية
والكراهة تحريمية كما يدل عليه التعليل وهذا فيمن لا اضحية عليه والا فالامر
اظهر (ابن عابدين)

٣٥ مسألة (قيون وكچى) فرد واحد ايجون قربان اولور * چونك
اراقه دم قربت واحده در قربت واحده ايسه تجزى قبول ايتمز * دوه * صغر * جاموس *
بردن يدييه وارنجيه دكين افراد ايجون قربان اولور * دوه وصغر وجاموسده
دخى قياس قيون كچى كچى فرد واحد ايجون قربان اولنق ايديسده صحابه
كزين رضوان الله تعالى عليهم اجمعين حضر اتندن (جابر) رضى الله تعالى عنه
حضر تلرينك بز رسول الله صلى الله عليه وسلم ايله بر بقره يى يدي كسه دن
وبر دوه يى يدي كسه دن نحر ايلدك قوليله قياس ترك اولمشدر * قيون حقنده
نص اولمديغندن على اصل القياس بقا ايدلمشدر .

(وهى) اى الاضحية (شاة) تجوز من فرد فقط (اوبدنة) تجوز من
واحد ايضا (اوسبيع) بضم السين بمعنى واحد من السبع (بدنة) بيان القدر
الواجب والقياس ان لايجوز البدنة الاعن واحدا لان الاراقه واحدة وهى القربة